

1. Henrik Pontoppidan: En stor Dag

Teksten er en omarbejdet udgave af en fortælling, som Pontoppidan skrev i 1891. Den indgik i 1899 i en ny udgave af Fra Hytterne, som udkom første gang i 1887. Henrik Pontoppidan (1857-1943), dansk forfatter.

I en lille Indsidderstue¹ i Udkanten af Byen boede et midaldrende Ægtepar. Konen var rød og oppustet af Drikfældighed, Manden bleg og mager af den samme Last. Begge levede de kun for eet: Brændevin. Naar de havde sammmentigget sig saa mange Penge, at de kunde faa deres 2 Pots² Flaske fyldt, lukkede de sig inde i deres Stue og lagde sig i Sengen med Flasken imellem sig. Saa længe denne endnu var nogenlunde fuld, var Forholdet imellem Ægtefolkene det bedste; men efterhaanden som de nærmede sig Bunden, blev der Krig. Da sloges de i Sengen og rev hinanden i Haaret – til stor Morskab baade for deres egne og andres Børn, der stod paa Taa udenfor Vinduet og kiggede ind.

¹⁰ En Gang under en saadan heftig Strid hændte det, at Manden foer ud af Huset med en blodig Rift paa Kinden, og siden var han ikke til at finde. Der gik en hel Uge, uden at man saa eller hørte noget til ham.

Da bemærkede kørende Folk, at deres Heste blev sky og veg til Siden, hver Gang de kom forbi en ubeboet Rønne, der laa ved Landevejen et Stykke fra Byen ¹⁵ og vendte en indsunken Gavl ud mod Vejen. Huset blev undersøgt, og man fandt her de halvt opløste Rester af den forsvundne Mand, der havde hængt sig oppe paa Loftet.

Han blev funden i en siddende Stilling, med Ryggen støttet mod Gavlbrædderne, og ganske uden Hoved; og i denne Stilling lod man ham sidde endnu halvandet ²⁰ Døgn, fordi Loven bestemmer, at Liget af et Menneske, der er død uden Vidner, ikke maa bortflyttes, før Øvrigheden³ har besigtiget det, ... og det tog jo Tid at sende Bud til Købstaden, og endnu længere Tid for Øvrigheden at komme i Uniformen.

Imidlertid blev Huset et Valfartssted⁴ for den lille Landsbys opskræmte Befolkning, og hele Dagen var Landevejen foran det belejret af en støjende Flok af Smaahusenes Børn, der straks omringede de nyankomne for at vise dem, hvorledes man udefra kunde skimte en Del af Liget gennem Sprækkerne i de raadne Gavlbrædder.

Ogsaa en fremmed Tilrejsende, der i Kroen havde hørt om Begivenheden, kom ³⁰ hen paa Eftermiddagen drivende derud og stod et Øjeblik, omkreset af Børnene, og saa op mod de sørgelige Menneskelevninger.

Børnene forholdt sig i Begyndelsen ganske tavse, ligesom for ikke at forstyrre ham i Nydelsen. Men da han – hurtigt fordrevet af Stanken – havde vendt sig for at gaa, sagde et af dem:

³⁵ "Det er den Drengs Fa'er!"

Den Fremmede drejede sig hastigt omkring.

¹ Indsidderstue: lejet værelse

² Pot: gammelt mål, ca. 1 liter

³ Øvrighed: offentlig myndighed

⁴ Valfartssted: meget besøgt sted

"Hvad er det, du siger?"

"Det er den Drengs Fa'er!" gentog Barnet og pegede henimod sin Sidemand.

40 Der – midt i Klyngen, der fra begge Sider trængte sig omkring ham som en Slags Æresvagt – stod en lille, bleg og forvokset¹ Dreng paa syv-otte Aar og saae op paa den fremmede Mand med et Par skelende Øjne, der skinnede som i en Rus.

"Er det din Fa'er?"

"Ja," svarede han, – han stod med Hænderne i sine Bukselommer og satte selv-
45 bevidst den ene Fod frem.

Den fremmede havde løftet sine Bryn.

"Er det virkelig hans Fa'er?" spurgte han de andre Børn.

"Ja!" svarede Æresvagten i Kor og trykkede sig endnu tættere omkring den lille hæslege Krøbling, der pludselig var bleven Dagens Helt mellem Børnene paa
50 Grund af den ualmindelige Bevægelse, hans Faders Selvmord havde vakt.

Da den Fremmede kom tilbage til Kroen, forblev han længe tavs. Han, der om Formiddagen havde moret sig over Kromandens Fortællinger om det fortrukne Ægtepars vilde Kampe i Sengen om Flasken, fortalte slet ikke, hvor han havde været. Men da han satte sig ved det Bord, der imidlertid var bleven dækket for
55 ham, og hvor den uundgaelige Brændevinskaraffel tronede midt imellem Anretningens mange Smaatallerkener med røget og saltet Kød ligesom et Domkirke-taarn paa et Slagtertorv, sagde han til Krokonen:

"Aa hør, go'e Kone – gør mig den Tjeneste at tage det Djævelskab *der væk!*"

¹ forvokset: vanskabt